

Hersenletsel

1 Als je hersenen anders werken

Renske is 29 en dol op klimmen. Daar begon ze mee op haar elfde. Dat zagen haar ouders toen ze klein was niet aankomen, want Renske heeft al haar hele leven **cerebrale parese (CP)**, een vorm van hersenletsel waarbij je moeite hebt met bewegen. Cerebrale parese betekent letterlijk hersenverlamming. Renske loopt anders en soms zit ze in een rolstoel.

Renske werd veel te vroeg geboren. Ze was piepklein en kreeg veel medicijnen. Gelukkig overleefde ze het, maar haar hersenen raakten beschadigd. Ze werken daardoor anders dan bij de meeste mensen. Hersenletsel dat voor of tijdens de geboorte ontstaat, zoals bij Renske, is aangeboren hersenletsel. Je hersenen kunnen ook beschadigen door ongelukken of ziektes. Dat is niet-aangeboren hersenletsel; dat wordt vaak afgekort tot NAH.

Zichtbaar en onzichtbaar

Van iedere honderd mensen zijn er wel twee of drie met hersenletsel, daar zijn ook veel jonge mensen bij. Voor jongeren is NAH zelfs een belangrijke doodsoorzaak, want aan ernstig hersenletsel kun je overlijden.

Soms zie je meteen dat mensen hersenletsel hebben: ze praten moeilijk of kunnen niet lopen. Maar vaak zijn

Voor Renske is het klimmen niet zomaar een hobby, ze heeft drie keer meegedaan met de wereldkampioenschappen voor sporters met een beperking.

6 Werken aan herstel

Na het ontstaan van hersenletsel zijn er drie fases. In de eerste fase gaat het om overleven en goede zorg, de tweede is gericht op herstel en in de derde fase leer je hoe je je leven kunt aanpassen.

Het begint met de eerste, acute fase. **Neurologen**, artsen die gespecialiseerd zijn in de hersenen en de zenuwen, onderzoeken hoe ernstig het hersenletsel is. Ze kijken of iemand nog kan praten en of het geheugen in orde is. Vaak laten ze een MRI of een CT-scan maken, een soort röntgenfoto waarop je kunt zien of er schade is. Soms is er een operatie nodig of krijgt de patiënt medicijnen. In deze fase is het vooral belangrijk dat de patiënt weer stabiel wordt en overleeft.

Een CT-scanner maakt een foto van de binnenkant van je hoofd. Je moet soms wel vijftien minuten heel stil blijven liggen.

Herstelfase

Er is geen medicijn dat de beschadigde delen geneest, maar er valt wel veel te verbeteren. Dat gebeurt in de tweede fase, de **revalidatiefase**, die wordt begeleid door de revalidatiearts. Die maakt een behandelplan en stelt een team samen met bijvoorbeeld een fysiotherapeut en een ergotherapeut. In deze periode doen patiënten oefeningen om bijvoorbeeld opnieuw te leren praten, lopen of naar de wc te gaan. Nu is de plasticiteit van je hersenen erg belangrijk, want andere hersendelen kunnen werk van de beschadigde delen overnemen. Hiervoor moeten er allerlei nieuwe verbindingen gelegd worden en dat gaat vooral door veel te oefenen. Bij jonge mensen gaat het maken van verbindingen makkelijker dan bij ouderen.

Sommige mensen moeten hun lichaam opnieuw leren kennen. Probeer jezelf maar eens met één hand aan te kleden! Er zijn ook trainingen voor geheugen en concentratie. Het doel van de revalidatie is dat mensen zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. Dat kan een paar weken duren, maar ook een paar jaar.

Sommige kinderen en volwassenen hebben door hun hersenschade zo veel hulp nodig dat ze een tijdje, of de rest van hun leven, in een verpleeghuis wonen waar ze dag en nacht verzorgd worden.

Hersenletsel

210

Jouw hersenen zijn de hele dag aan het werk. Ze zorgen ervoor dat je kunt praten, lopen en rekenen. Ze controleren dat je hart blijft kloppen en dat je voelt wanneer je moe bent. Door ziekte of een klap op je hoofd, kunnen je hersenen beschadigd raken. Of je wordt als baby al geboren met hersenschade. De gevolgen zijn soms heel groot. Sommige mensen raken hun geheugen kwijt, anderen kunnen niet goed bewegen, of moeten opnieuw leren praten. Door te oefenen is er vaak veel verbetering mogelijk. Ook zijn er hulpmiddelen waardoor je met hersenletsel zelfstandig kunt leven.

Dit boek is geschreven door Moniek van Zijl.

11+

Documentatiecentrum

imprint van Schoolsupport
documentatiecentrum.nl

